

Левченко Валерій Борисович,
канд. с.-г. наук, доцент,
завідувач кафедри агрономії та
лісового господарства,
Житомирський агротехнічний коледж
Навольнева Дар'я Русланівна,
студентка,
Державний університет
«Житомирська політехніка»

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В УМОВАХ УРОЧИЩА ВИСОКА ПІЧ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Zhytomyr region is one of the most picturesque regions of Ukraine. Thus, according to encyclopedic data in the Zhytomyr region there are 102 territories and objects of the nature reserve fund, including: Polissya Nature Reserve, Vysokaya Pech tract, 43 nature reserves (10 state values), 26 nature monuments, 31 park sites of landscape art. Recreational resources include large tracts of forests, rivers, lakes, marshes and ponds, as well as rhodium sources of mineral and table water, deposits of peat and sapropel muds. In addition, in the Zhytomyr region there is a very developed eco-network with a total area of 1831.19 thousand hectares. All this opens up great prospects for the development and functioning of Zhytomyr region for such promising activity as ecotourism.

Згідно з доповіддю «Управління екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної адміністрації» «Про стан навколишнього природного середовища Житомирської області у 2018 році» загальна площа екомережі становить 1831,19 тисяч гектарів. Це є дуже великий резерв для створення нових об'єктів екологічного туризму на території Житомирської області. Більш детальні дані, щодо стану мережі екотуризму на території Житомирської області надані у таблиці 1.

Таблиця 1.

Одиниці адміністративно-територіального устрою		Складові елементи екотуристичної мережі, тис. га.												
		Загальна площа, тис. га.	Загальна площа екомережі, тис. га	Об'єкти природно-заповідного фонду	Водно-болотні угіддя	Відкриті заболочені землі	Водоохоронні зони, внесені в натуру	Землі водного фонду	Ліси та інші лісо покриті площі	Курортні та лікувально-оздоровчі території	Рекреаційні території	Землі консервації	Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	Пасовища, сіножаті
Житомирська область	2982,70	1831,90	136,58	30,30	101,20	163,30	55,40	1096,39	0,1	0,5	0,1	38,30	312,10	

Лісове урочище Висока Піч, яке знаходиться в умовах 22-26, 52 кварталів Корбутівського військового лісництва, що адміністративно відноситься до Державного підприємства Зарічанське лісове господарство на сьогоднішній день є цінним об'єктом для екологічного туризму. На території урочища нами було відмічено три поселення бобра річкового, який виконує унікальну водорегулюючу функцію, створюючи сприятливі умови для повного заболочення лісу і гніздівлі перелітної водоплавної птиці, зокрема: чорного лелеки, глушця, тетерука, крижня, вальдшнепа, сірої гуски. На території урочища Висока Піч, в результаті процесу заболочення, створились унікальні лісорослинні умови для поширення осоково-сфагоново-очеретяних рослин, в тому числі червонокнижних, лікарських зокрема: плавуна булавовидного, росички болотної, зозулиного льону, кладонії, більше 7 різновидів анемон дібровних, айру болотного, конвалії дібрової, берези темної, вільхи клейкої. При обстеженні цього болотного масиву, ми встановили, що природне поєднання цього рослинного біорізноманіття та болотної екосистеми створює в умовах урочища особливий вид лісової сукцесії з притаманним йому складом атмосферного повітря. Це призводить до зняття напруги, поліпшує моторику центральної нервової системи, укріплює пам'ять. Чонрничні, журавлинні та брусничні ареали створюють неповторні лісові екотипи, що приваблюють міських туристів з точки зору як рекреаційної складової, так і збору продукції побічного користування лісом, а саме лісових ягід та грибів. В результаті обстеження 23-26 кварталів урочища Висока Піч, нами біло встановлено, що в умовах повного заболочення, а також формування густої мохової трясовини склались унікальні лісорослинні умови для розмноження видри річкової, борсука звичайного, оленя плямистого, кабана дикого, які є не лише цінними мисливськими трофеями, але і формують особливий лісовий біоценоз для екологічного туризму. Крім цього такі представники дикої фауни як лось, олень благородний, муфлон є своєрідними фауністичними індикторами і приваблювачами екотуристів до цих унікальних територій.

Під час досліджень нами встановлено, що територія 24, 26, 52 кварталів урочища Висока Піч до 1994 року використовувалась військовими у якості ракетно-операційної бази, про що свідчать численні залишки споруд військової інфраструктури. На сьогоднішній день, всі ці об'єкти знаходяться у вкрай занедбаному стані, а деякі навіть у напівзнищеному. Не зважаючи на це, лісова екологічна система у поєднанні з болотними угіддями досить швидко відновлює свій стан і дає поштовх для розселення нових біологічних видів рослин.

Список використаних джерел:

1. Васильєв В.П. Екологічний туризм в Україні. Харків. Знання-Прес, 2001. 287 с.
2. Елина Г.А. Туризм на Ольманских болотах. Минск. Просвящение, 2018. 343 с.